

Decyzja
Prezydium KK
nr 168/2013

ws. opinii o projekcie ustawy *o zmianie niektórych ustaw związanych
z realizacją ustawy budżetowej*

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt ustawy *o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej*.

Prezydium KK ponawia uwagi zgłoszone do projektów ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w latach poprzednich oraz postulaty zawarte w opinii do projektu budżetu państwa na 2014 r., szczególnie w zakresie negatywnej oceny zamrożenia od 2011 roku wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Powoduje to systematyczny spadek płac realnych, co jest tym bardziej dotkliwe, że wzrosty cen w ostatnich latach dotyczą głównie nośników energii, opłat za mieszkanie oraz żywności.

Prezydium KK wskazuje również na trwające od wielu lat, niedopuszczalne praktyki sięgania do środków Funduszu Pracy, niezgodnie z jego przeznaczeniem (finansowanie szkoleń, staży, specjalizacji służby zdrowia) oraz zamrażania wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Uwagi szczegółowe

- 1) Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zdecydowanie negatywnie ocenia zmiany powodujące zamrożenie wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Projektodawcy planują, aby wynagrodzenie będące podstawą do wyliczeń odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, stanowiło przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 r., ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy. Tak więc, podstawa do wyliczeń odpisu podstawowego na Fundusz w 2014 roku pozostanie na poziomie roku 2011. Proponuje się również zamrożenie odpisu na fundusz dla nauczycieli oraz pracowników uczelni publicznych. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, iż przyczyną proponowanych rozwiązań jest realizacja polityki państwa polegającej na zamrożeniu wydatków na wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w sferze budżetowej. Należy wskazać, iż proponowana zmiana wywrze szerszy skutek, niż

wskazany przez projektodawcę w uzasadnieniu. Zakres podmiotowy ustawy obejmuje zarówno pracodawców sfery budżetowej jak i działających poza nią. Wprowadzenie proponowanej zmiany wpłynie również na wysokość świadczenia urlopowego. Art. 8 ust.1. ustawy z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (Dz.U.2012.592) wskazuje, iż przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Beneficjentami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są pracownicy znajdujący się w najtrudniejszej sytuacji ekonomiczno-społecznej. Kolejny rok zamrożenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych będzie oznaczać, iż pula środków na pomoc dla tych pracowników będzie realnie niższa.

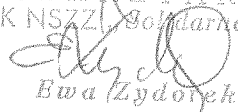
- 2) Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia przedstawiony projekt ustawy w zakresie wpływu na sytuację rynku pracy. Art. 6 projektu proponuje zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz.U.2013.674), gdzie ponownie przewidziano obciążenie Funduszu Pracy kosztami szkoleń lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, co jak już wielokrotnie wskazywali partnerzy społeczni, jest sprzeczne z celami, dla których został on powołany. Jednocześnie należy podkreślić, iż w uzasadnieniu projektu ustawy nie wskazano przyczyn przekazania tych zadań do Funduszu Pracy. Wskazano jedynie, iż finansowanie to odbywało się w latach ubiegłych, zatem konieczne jest jego przedłużenie w roku kolejnym. Tymczasem w pierwotnym założeniu, rozwiązanie to miało mieć jedynie charakter przejściowy. Mając na uwadze powyższe ocena skutków regulacji powinna przewidywać negatywny wpływ na rynek pracy ww. przepisów, gdyż przepisy te ograniczają, o co najmniej 835,3 mln zł finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Związek sprzeciwia się rozwiązaniom zawartym w art. 23 projektu. Wyłącznym dysponentem Funduszu Pracy powinien być w pełnym zakresie Minister Pracy i Polityki Społecznej, który jako jedyny realizuje zadania związane z aktywizacją osób bezrobotnych.
- 3) Negatywnie należy ocenić również zmiany zaproponowane w art. 7 związane z podwyżką akcyzy. Skutkiem wysokich podwyżek akcyzy na alkohol etylowy będzie wzrost cen, co skutkować może poszerzeniem strefy nielegalnego alkoholu. W związku z powyższym rząd uzyska efekt odwrotny do zamierzonego, czyli zmniejszenie dochodów budżetowych z tego tytułu.
- 4) Negatywnie należy ocenić zmiany w art. 9 oraz 10 projektu ustawy. Rząd dokonuje tych zmian w celu szukania dalszych oszczędności w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, wojewodów oraz ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania

w zakresie wyodrębnienia środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli. Za oburzające uznajemy argumenty, że jednostki samorządu terytorialnego pozyskują na cel związany z dofinansowaniem doskonalenia środki pochodzące z zewnątrz (unijne) albo, że wyodrębnione środki były w przeszłości niewykorzystywane. Takie przypadki mają miejsce w jednostkach samorządu terytorialnego, które w swych uregulowaniach dotyczących dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w poszczególnych latach ustalają zbyt niskie kwoty dofinansowania, licząc na zwroty niewykorzystanych środków finansowych na koniec roku budżetowego. Stoi to w sprzeczności z wolą ustawodawcy określoną w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela* (Dz.U.2006.97.674 z późn. zmianami) oraz powoduje ponoszenie znacznych kosztów kształcenia i doskonalenia zawodowego przez samych nauczycieli. Ponadto nieprawdziwa jest teza, że środki na ten cel wydawane były nieracjonalnie, gdyż dofinansowanie jest możliwe jedynie na formy doskonalenia związane ze zdobywaniem kwalifikacji i umiejętności określonych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 20 marca 2002 roku w *sprawie podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety na poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków* (Dz.U.2002.46.430). Podkreślić należy, iż generalnie respektowana jest zasada, że dofinansowanie obejmuje formy doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem ich kwalifikacji oraz zgłaszanych potrzeb, oceny przydatności form doskonalenia zawodowego, a także zadań związanych z realizacją polityki oświatowej państwa czy jednostki samorządu terytorialnego. Zatem zmniejszanie odpisów na te cele postrzegamy jednoznacznie negatywnie. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” ponawia postulat dotyczący przywrócenia zasady wdrażania podwyżek kwoty bazowej od 1 stycznia danego roku kalendarzowego. Proponowane w projekcie zamrożenie kwoty bazowej w zestawieniu z rozwiązaniem stosunku pracy z przynajmniej kilkunastoma tysiącami pracowników pedagogicznych w ciągu ostatnich dwóch lat i dodatkowo planowanymi dalszymi zwolnieniami, powodują powstanie oszczędności, które mogłyby zostać przeznaczone na wzrost kwoty bazowej. Tymczasem, obawiamy się, że oszczędności powstałe w ten sposób posłużą do zrekompensowania organom prowadzącym szkoły i placówki oświatowe, głównie jednostkom samorządu terytorialnego, niedofinansowania przez państwo wydatków związanych z prowadzeniem zadań edukacyjnych.

- 5) NSZZ „Solidarność” protestuje przeciwko zaproponowanym niekorzystnym dla utrzymania bezpieczeństwa środowiska pracy zmianom w ustawie z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2009 nr 167 poz. 1322). W art. 37 przytoczonej ustawy określony został wymóg corocznego zwiększania w ustawie budżetowej kwoty wydatków na prewencję wypadkową. W okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku kwota wydatków ma wynosić od 0,5% do 1% należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczenia Społecznego na dany rok budżetowy. Projekt przewiduje tylko górną granicę składek wynoszącą 1% należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe. Natomiast w projekcie ustawy budżetowej na 2014 rok planowane są wydatki na prewencję wypadkową w kwocie 3 mln 779 tys. zł, co stanowi jedynie 0,059% składek na ubezpieczenie wypadkowe, a więc blisko 10 razy mniej niż wynosi obecny dolny próg ustawowy.
- 6) Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” ponawia wątpliwości związane ze zgodnością proponowanego art. 29 z zasadami gospodarowania środkami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zapisanymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U.2008.25.150). Art. 400a tej ustawy wylicza szczegółowo zadania, na które mogą zostać użyte środki NFOŚiGW. Ust.1 p.42) umożliwia wprawdzie wydatkowanie tych środków na "inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej(...)", jednakże projektodawca nie wykazuje, w jaki sposób składka do Europejskiej Agencji Kosmicznej ESA miałyby służyć ochronie środowiska i gospodarki wodnej w Polsce.
- 7) Negatywnie należy ocenić art.30 projektu. Stosownie do postanowień ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o *finansowaniu infrastruktury transportu lądowego* (Dz.U.267.2251 z późn. zmianami), na remonty i utrzymanie w bezpiecznym stanie dróg krajowych oraz linii kolejowych rząd powinien przekazać, co najmniej 18 procent wpływów z akcyzy na paliwa. Wprowadzając nowelizację tegorocznego budżetu postanowiono zmniejszyć tę kwotę poniżej progu zagwarantowanego w ustawie - co zdarzyło się pierwszy raz od 2006 roku. Proponowane w projekcie wyłączenie stosowania art. 5 ww. ustawy spowoduje, że w roku 2014 również nastąpi znaczący niedobór środków finansowych na remonty i utrzymanie infrastruktury lądowej (kolejowej i drogowej).

Stalowa Wola, 1 października 2013 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydor